

01 — ČETVRTA STANICA

Ustala sam neispavana. Unutrašnji sat uporno me budi tri sata pre časovnika. Vikend je, dođavola. Umivam se, perem zube, navlačim brus i razmišljam koju majicu da obučem. Osećam se kao crvena. Možda žuta? Napolju ionako nema sunca. Nema ga danima. Ipak crvena. Na stolu me čeka gomila papira. Ne pišem na računaru. Elektronika ubija sposobnost maštanja. Sležem ramenima. Kada sam već ustala dovršiću ono što sam započela. Gde sam stala? A, da, junakinja je ušla u tramvaj. Sada treba smisliti zaplet. Ideja o devojci koja isprobava sve linije gradskog prevoza i doživljava niz nepovezanih nezgoda, mi je odavno sinula.

„Ušla je u tramvaj broj 4. Pre samo sat vremena nikakvo ludilo je ne bi podstaklo da zamišlja dan kakav ima danas. A onda je, i ne sluteći, poludela.

Sve vreme je razmišljala šta bi se desilo kada bi postupila drugačije nego što knjiga pripoveda? Sada joj, na primer, knjiga kaže da

junakinja izlazi na petoj stanici. Šta ako, za razliku od nje, izađe na prethodnoj? Ili narednoj? Sumnjala je da će se svet urušiti ako prekrši njegova pravila. Možda će samo izaći iz lavirinta u koji je upala? Ponekad su pravila tu da bi se kršila.

Tramvaj staje na prvoj stanici. Među uobičajenim gradskim facama pažnju joj privlači lik u beloj atlet majici i belim pantalonama. Knjiga ga je već najavila, kao što je predvidela i venac na njegovoj glavi i luk na leđima. Dan je i počeo tako što je u knjizi pročitala kako će da počne. Osećala se kao da prati uputstva. Začudno, nije se uplašila. Svesna je da je svet samo gomila iluzija i projekcija. Zar вреди da potraži pomoć ili poseti psihologa? Čovek treba da dozvoli ličnom ludilu da se oslobodi. Inače se razboli.

Lik u beloj majici kulira. Izlazi na drugoj stanici.“

Odjednom počnem da razmišljam zašto danima nema sunca? Bacam pogled kroz prozor. Vetar nosi đubre po ulici. Prolazi samo lik u beloj majici i belim pantalonama, sa odštampanim lukom na leđima. Kakva koincidencija. A šta ako njena junakinja sretne još uvrnutih likova? Pa odluči da sa njima porazgovara? Da krenem

odatile, možda se zaplet sam uplete u smislene rečenice i bez prethodnog planiranja? Planovi ionako ubijaju spontanost događanja.

„Htela je da mu se obrati. Možda da ga upita zar se ne plaši da će da se isprlja? I da li se slaže da je pohlepa najružnija ljudska osobina? Ali nije. Nema veze, knjiga ionako kaže da mu se nije obratila. Nerviralo ju je što je knjiga uvek u pravu. A šta ako, jednostavno, prestane da je čita? Prevrće je po prstima. Zna šta sledi, ali se ne pomera. Krv je prska po licu i ramenima. Ne mora da pogleda. Dete krvari iz nosa. Drveni mač vitla mu u rukama. Krv mu je jarko crvena. Ustupa mu mesto. Kao fol, nije ga videla. Zar njegova keva ne zna da je mač opasna igračka? Jeste, pomislila je da dečaku ne ustupi mesto. Da to bude njena tačka preseka. Ipak, nije imala srca da kažnjava dete samo zato što je knjiga nervira.“

Ne umem da pišem romane. Moje nadahnuće traje koliko i pisanje priče od par hiljada znakova. Po svemu sudeći, kako mi koncentracija isparava, biće ovo samo još jedna pričica. Pregledaću novine dok čekam da mi pažnja opet proključa. Svašta, ko još kupuje mačeve? Pomišljam dok čitam oglas za prodaju replika srednjovekovnog

oružja. Zar nije dosta oružja iz savremenih ratova? Kap-kap zvuk privlači mi pažnju tek nakon nekoliko trenutaka. Krvarim iz nosa, a to kod mene i nije česta pojava.

„Dete izlazi na sledećoj stanici i taman kada se pripremila da opet sedne, ulazi dekica. Šta će, slaba je na decu i starije. Iako joj je situacija već odavno dozlogrdila, ovog puta njene želje poklapaju se sa onim što knjiga pripoveda. Ostaje da stoji, dok dekica zauzima mesto u središtu vozila. Ona ga posmatra. Izgleda obično. Samo vaga, koju drži pod crnim kaputom, kvvari melanholičan utisak starosti. Odlučuje da mu se obrati. Reći će nešto drugačije od onoga što piše u knjizi. Možda se, onda, prekine čarolija u kojoj se nalazi.“

Uvek se tako desi. Taman se unesem u zaplet, a neko me prekida. Zaboravila sam zvuk zvona na vratima. Toliko često se oglašava. Otvaram, najednom ogladnela. Starija osoba, crn kaput i kutije pod miškama.

„Dobar dan?“ kažem.

„Dobar dan, devojčice. Kako je vaše ime?“

„Eva“, odgovaram, već polusmorena pojavom na vratima.

„Draga Eva, da li ste zainteresovani da kupite vagu?“

„Ne“, odgovaram i zatvaram vrata. Iako sam osetljiva na starije ljude ovaj je izabrao pogrešno vreme. Vaga mi ostaje u mislima. Ponekad, tako, ubacim obične predmete tek da misterioznošću njihove simbolike začinem pisanje. Šta bih pojela?

„Dobar dan.“

„Dobar dan, devojčice. Da li ste zainteresovani da kupite moju vagu?“

„Ja bih, zapravo, radije da saznam vaše ime?“

„A kako je vaše ime, devojčice?“

„Eva“, sluša sebe kako poslušno odgovara i ne može da veruje da je nasela. „A vaše?“ ubrzava.

Dekica ne odgovara.

„Draga Eva, ovo je moja stanica.“

Dekica namešta vagu pod miškom i polazi ka izlazu. Možda bi ga, u očaju da preokrene situaciju, i zaustavila, ali bi to, verovatno, nasilno izgledalo ostalima.

*Zna da treba da izađe na sledećoj stanici. Knjiga je na to nedvo-
smisleno nagovara. Gleda starca kako se spušta niz stepenice tramva-
ja. Ovo je njena poslednja šansa da iskorači iz sopstvenog ludila.
Ustaje i uspeva da se provuče kroz već poluzaklopljena vrata. Na tre-
nutak zatvara oči. Možda se i uplašila? Ko zna šta čeka onog ko krši
piščeva pravila. Belilo je, najpre, zaslepljuje, a onda i uznemirava. Više
ne vidi tramvaj, a starac se, tu, pred njom, iznenada pretvara u crnog
konjanika. U blizini, jedan beli i jedan crveni konjanik galopiraju pra-
znim stranicama. Ne vidi jasno, ali kao da još jedan konjanik juri u
susret sabraći.“*

A šta ako moja junakinja odluči da izađe na pogrešnoj stanici?
Samo razmišljam, još nisam odlučila. Zaplet, nekad, treba okrenuti
u neočekivanim pravcima. Glava me, najednom, jako zaboli. Ne znam
šta mi je, možda sam bolesna?

Pažnju mi privlači topot konja blizu prozora.

Bacam pogled.

Svašta. Ko to još, u današnje vreme, jaše bledog konja ulicama?